

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : ศึกษาคุณค่าศรัทธาที่ปรากฏในพิธีกรรมการบูชาพระธาตุนาคนุน
ของชาวพุทธอำเภอนาคนุน จังหวัดมหาสารคาม
- ผู้วิจัย** : พระครูสารกิจประยุต (กาบ ฐานตฺโต/วังหอม)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระมหาประมวล ฐานตฺโต, ดร.
ป.ธ.๖, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pali&Bud.)
 - : ดร. ประยูร แสงใส
ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A.(Ed.), P.G.DIP.IN Journalism, Ph.D.(Ed.)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๔ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) ศึกษาหลักศรัทธา และพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ๒) ศึกษาประวัติ และพิธีกรรมเกี่ยวกับพระธาตุนาคนุน อำเภอ นาคนุน จังหวัดมหาสารคาม และ ๓) เพื่อศึกษาคุณค่าศรัทธาที่ปรากฏในพิธีกรรมการบูชาพระธาตุนาคนุนของชาวพุทธอำเภอ นาคนุน จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ชาวอำเภอ นาคนุนเชื่อในพุทธานุภาพของพระบรมสารีริกธาตุที่บรรจุอยู่ภายในองค์พระธาตุ และเชื่อในเรื่องของการทำบุญตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ๓ จึงทำให้ชาวอำเภอ นาคนุนปฏิบัติตนให้บริสุทธิ์ทั้งกาย วาจา และใจ เพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุ โดยกระทำการสักการบูชาของค์พระธาตุ ด้วยพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีบวงสรวง พิธีกรรมบ่า พิธีกรรมปงบ่า พิธีกรรมขอขมา พิธีสงฆ์น้ำพระธาตุ พิธีเวียนเทียน พิธีปฏิบัติธรรมและพิธีเปลี่ยนผ้าห่มพระธาตุ เป็นต้น โดยมีความเชื่อว่าเมื่อกระทำเช่นนี้แล้วจะได้รับความคุ้มครองจากองค์พระธาตุ ให้อยู่เย็นเป็นสุข และจากความเชื่อนี้เอง ก่อให้เกิดงานนมัสการพระธาตุนาคนุนใน วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี

กรมศิลปากรและราษฎรในตำบลนาคนุนได้ขุดพบพระบรมสารีริกธาตุจากเนินดินที่เป็นซากโบราณสถาน ในบริเวณที่นาของราษฎรท้องที่หมู่ที่ ๑ ตำบลนาคนุนอำเภอ นาคนุน จังหวัดมหาสารคามพระบรมสารีริกธาตุมีลักษณะดังเกล็ดแก้วประดิษฐ์สถานในพอบ ๓ ชั้น ชาวจังหวัดมหาสารคาม จึงจัดสร้างพุทธมณฑลอีสานขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางของ

พระพุทธศาสนาศิลปวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเก็บรักษาโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาณาจักรจัมปาศรีนคร โบราณซึ่งอยู่ในสมัยทวารวดี อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๓ – ๑๖

พระธาตุนาดูนมีความสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ประชาชนชาวอำเภอนาดูนมีความเชื่อว่า พระธาตุมีความศักดิ์สิทธิ์มาก มีเทวดาอารักษ์สถิตอยู่ สามารถคลั่งคลำให้ผู้มีศรัทธาซึ่งกระทำการสักการบูชาแล้วแคล้วคลาดปลอดภัย เป็นสิริมงคล ทั้งต่อตนเองและครอบครัว จึงได้มีจัดพิธีกรรมการบูชาพระธาตุเป็นบุญประเพณีประจำปีโดยมีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อ มีทั้งพิธีพราหมณ์และพุทธจนเกิดเป็นวัฒนธรรม กลายเอกลักษณ์ของชาวนาดูนในปัจจุบัน

คุณค่าศรัทธาและพิธีกรรมการบูชาพระธาตุนาดูนที่มีต่อชาวอำเภอนาดูน ได้แก่ การสร้างวิถีชีวิตชุมชนให้มีความมั่นคงและเข้มแข็งทั้งการเมืองการปกครองท้องถิ่น เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จนสามารถหล่อหลอมจิตใจชาวพุทธให้เป็นอันเดียวกันได้ เพราะความเชื่อและความศรัทธาที่มีต่อองค์พระธาตุที่มั่นคง อีกทั้งยังได้เป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางการศึกษา และการปฏิบัติธรรมเพื่อการเข้าถึงพระรัตนตรัยของพุทธศาสนิกชนได้เป็นอย่างดี